

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/194/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113211838
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8113211838.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatory Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Jany Burešovej v právnej veci žalobcu: U. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., Y. F. X, zast. JUDr. Petrom Rakom, advokátom so sídlom Prešov, Masarykova 13, proti žalovanému: Rapid life životná poisťovňa, a.s., so sídlom Garbiarska 2, Košice, IČO: 31 690 904, zast. JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom so sídlom v Košice, Němcovej 22, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 29C/107/2013-167 zo dňa 06.11.2013 a proti uzneseniu č. k. 29C/107/2013-187 zo dňa 19.12.2013 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Petra Raka, advokáta so sídlom v Prešove, trovy odvolacieho konania vo výške 83,87 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

O d m i e t a odvolanie proti uzneseniu č. k. 29C/107/2013-187 zo dňa 19.12.2013.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania o uznesení Najvyššieho súdu pod sp. zn. 6Cdo/1/2012 vedeného pred Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 382/2013, Rvp 5052/2012.

Zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice zo dňa 19.01.2012 pod sp. zn. 2C 579/2012.

Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 244,37 eur na účet právneho zástupcu žalobcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§ 52 ods. 1 až 3; 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, §§ 1 ods. 2; 40 ods. 1, 2; 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní; § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku a aplikoval Smernicu Rady 93/13/EHS, pričom konštatoval, že rozhodcovské konanie v rámci predmetného spotrebiteľského vzťahu, v ktorom bol vydaný rozhodcovský rozsudok, ktorého zrušenia sa žalobca domáhal v tomto konaní, nezaručuje porovnateľné procesné práva so súdnym konaním a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach vo vzťahu dodávate a spotrebiteľ v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany. predmetný rozhodcovský rozsudok je neúčinný a nezáväzný exekučný titul.

Súd prvého stupňa k uvedenému záveru dospel na základe zistenia, že žalovaný uzatvoril so žalobcom dňa 20.09.2007 poisťnú zmluvu č. 4049690477, pričom k zániku poisťného vzťahu došlo dňa 30.09.2010 na základe žiadosti žalobcu o zrušenie poisťnej zmluvy zo dňa 05.08.2010.

Následne si žalovaný návrhom na začatie konania o zaplatenie 77,18 EUR s príslušenstvom a návrhom na splátkový kalendár zo dňa 02.01.2012 podaným na Arbitrážnom súde v Košiciach uplatnil osobitnú pohľadávku vo výške 77,18 EUR, ktorá mala zodpovedať nákladom žalovaného vynaložených na uzavretie poisťnej zmluvy, konkrétne v zmysle článku XVII bodu 7a Všeobecných poisťných podmienok zodpovedajúcej výške odmeny za sprostredkovanie poisťnej zmluvy.

Rozhodcovským rozsudkom Arbitrážneho súdu v Košiciach pod sp. zn. 2C 579/2012 zo dňa 19.1.2012 bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť sumu vo výške 77,18 EUR a trovy rozhodcovského konania vo výške 276,- EUR, ktorý mu bol doručený dňa 15.4.2013.

Príslušnosť rozhodcovského súdu bola daná na základe rozhodcovskej doložky uvedenej v časti XV. Všeobecných poisťných podmienok, ktorá vyžaduje od žalobcu, aby všetky spory so žalovaným riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, ako aj s poukazom na osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 tvoriace súčasť Všeobecných poisťných podmienok obsahujúce vyhlásenie účastníkov konania, že podpisom vyjadrujú svoju vôľu, že namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti sa podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti Všeobecných poisťných podmienok s tým, že obe zmluvné strany toto dojednanie chápu ako rozhodcovskú doložku.

Žalobca v žalobe uviedol, že neuznáva právomoc rozhodcovského súdu a nikdy nesúhlasil ani nesúhlasí s rozhodcovským súdom, ktorý mal túto vec prejednať a rozhodnúť. Vo veci neexistuje žiadna uzatvorená platná rozhodcovská doložka ani rozhodcovská zmluva, na základe ktorej by mohol rozhodcovský súd konať. Pokiaľ ide o ust. čl. XV. Všeobecných poisťných podmienok, ktoré on neuzatvoril, a ktoré stanovuje, že v prípade sporu z poisťnej zmluvy bude vo veci rozhodovať rozhodcovský súd, je v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou, ktorá je s poukazom na ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka zároveň neplatnou zmluvnou podmienkou. Pokiaľ ide o zmluvné dojednanie čl. XVII bodu 7a všeobecných podmienok, podľa ktorých má žalovaný voči poisťníkovi nárok na zaplatenie sumy rovnajúcej sa výške provízie, ktorú žalovaný ako poisťovňa zaplatil sprostredkovateľovi, ktorý uzatvorenie poisťnej zmluvy medzi nim a poisťovňou sprostredkoval, je nezrozumiteľné, neurčité a podľa neho aj neplatné zmluvné dojednanie. Poisťník by mal v zmysle uvedeného zmluvného ustanovenia zaplatiť poisťovní províziu, ktorú si poisťovňa osobitne vyjedнала s vlastným sprostredkovateľom, o ktorej poisťník nemá žiadne informácie a žiadnym spôsobom jej výšku ovplyvniť nevie, čo znevýhodňuje spotrebiteľa a je v rozpore s dobrými mravmi.

Žalobca tiež tvrdil, že nie je známe, zaplatenia akej sumy sa žalovaný domáha, a akým spôsobom dospel k sume 77,18 EUR, ktorú žiada a bez určenia právneho titulu uplatnenej pohľadávky. Samotný návrh na začatie rozhodcovského konania neobsahuje špecifikáciu, ktoré všeobecné podmienky vo vzťahu k nemu používa, opakovane uvádza rôzne ustanovenia poisťných podmienok s odlišnými dátumami, z čoho je zrejmé, že tento je formulárom, pri ktorom sa žalovaný ani nesnažil konkretizovať uplatnený nárok voči poisťníkom, ale rozhodcovskému súdu predkladal iba hromadné formulárové návrhy, ktoré sú nejasné a nezrozumiteľné. Pred doručením rozhodcovského rozsudku zo strany Arbitrážneho súdu v Košiciach spolu s návrhom nebol zo strany žalovaného informovaný o existencii pohľadávky uplatňovanej v rozhodcovskom konaní a ani mu nebol vytvorený priestor, aby sa k tomuto návrhu mohol pred rozhodnutím rozhodcovského súdu vyjadriť, keďže mu bol doručený spolu s rozhodcovským rozsudkom. Pri uzatváraní poisťnej zmluvy zo strany sprostredkovateľky poistenia nebol informovaný o rozhodcovskej doložke, keďže táto mu podala informácie iba vo vzťahu k uzatvoreniu poisťnej zmluvy, konkrétne k výške poisťného, poisťnej sumy pre prípad smrti a pre prípad úrazu vrátane otázky výhod sporenia, avšak nebol informovaný o nejakom rozhodcovskom konaní. Bol si síce vedomý, že v prípade, ak poisťné platiť nebude, tak spoločnosť žalovaného bude voči nemu nedoplatky vymáhať, ale o rozhodcovskom konaní mu informácie podané neboli. Žalobca tiež vzniesol námietku premlčania voči uplatnenému nároku.

Žalovaný namietal, že konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku nie je spotrebiteľským sporom. Z uvedeného dôvodu podal námietku nesplnenia poplatkovej povinnosti s námietkou prípadného nepodania žalobného návrhu v prekluzívnej zákonnej lehote, nakoľko v samotnej žalobe absentuje

uviedenie právne významnej skutočnosti žalobného návrhu, t. j. deň, kedy mu bol rozhodcovský rozsudok doručený vzhľadom na 30-dňovú zákonnú lehotu na podanie predmetnej žaloby. Tiež vzniesol námietku prednosti kompetencie rozhodcovského súdu pred kompetenciou všeobecného súdu, v čom žalovaný videl dôvod na zastavenie konania o žalobnom návrhu pre nedostatok podmienky konania z dôvodu, že prejednávanie sporov si žalobkyňa a žalovaný dojednali rozhodcovskou doložkou.

Vo vzťahu k rozhodcovskej doložke dojedanej v článku XV. Všeobecných obchodných podmienok, ako aj v osobitných dojednaniach č. 01/2007, žalovaný poukázal na to, že žalobca mal možnosť spolu s podpisom poistnej zmluvy a Všeobecných poistných podmienok podpísať alebo nepodpísať osobitné zmluvné dojednania č. 1/2007 obsahujúce rozhodcovskú doložku, čím by prijal alebo neprijal ustanovenie XV. Všeobecných poistných podmienok a prijatím, či neprijatím rozhodcovskej doložky by nebol ničím dotknutý ostatný poistný vzťah medzi účastníkmi konania.

Zároveň namietal, že rozhodcovská doložka bola pri uzatváraní zmluvy vysvetlená žalobcovi sprostredkovateľom poistenia U. V., a preto považoval za nespochybniteľné, že vstupoval do poistného vzťahu so žalobcom ako informovaným spotrebiteľom. Rozhodcovská doložka bola dojednaná individuálne a preto je platná. Tvrdenie žalobcu o jej neprijateľnosti je nesprávne.

Vychádzajúc z uvedeného súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že poistná zmluva, ktorá bola uzatvorená medzi účastníkmi konania, je spotrebiteľskou zmluvou podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka.

Vo vzťahu k námietke žalovaného, že v danom prípade nejde o spotrebiteľský spor, a preto mal žalobca splniť poplatkovú povinnosť, súd prvého stupňa konštatoval, že vo veci ide o spor, ktorý má svoj základ v spotrebiteľskej zmluve a návrh bol podaný žalobcom ako spotrebiteľom. Z uvedeného dôvodu je podľa § 4 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch oslobodený od ich platenia.

Zároveň za nedôvodnú považoval námietku žalovaného týkajúcu sa zastavenia konania z dôvodu, že právo na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku je delegované priamo zákonom za podmienok ustanovenia § 40 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z.z. a tiež konštatoval, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku, pričom tento návrh bol podaný v zákonom stanovenej 30-dňovej lehote, čo je zrejmé z toho, že rozhodcovský rozsudok mu bol doručený dňa 15.4.2013 a žaloba bola podaná 22.4.2013.

Podľa prvostupňového súdu je dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve neprijateľnou podmienkou, ktorá je v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, je formulovaná vo Všeobecných poistných podmienkach, konkrétne v článku XV. a je súčasťou neprehľadného textu písaného malými písmenami spĺvajúceho s ostatnými zmluvnými podmienkami uvedenými vo Všeobecných poistných podmienkach. Podľa uvedenej rozhodcovskej doložky všetky vzájomné spory a sporné nároky poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka tak znemožňuje poistenému spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu alebo sporných nárokov podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu, a tým mu odoberá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Z uvedeného dôvodu rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa. Je teda neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok na riešenie sporov akejkoľvek spotrebiteľskej zmluvy.

Praktickým dôsledkom ustanovenia o rozhodcovskej doložke tak, ako je formulovaná časť XV. bolo to, že spotrebiteľovi bola fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom, čím reálne došlo k narušeniu Smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy spolu so Všeobecnými poistnými podmienkami, obsahom ktorých je aj takáto doložka, reálne vopred vzdal práva na účinnú právnu ochranu a rozhodcovský rozsudok iba formálne prebral argumenty žalujúcej strany a nevyporiadal sa s inštitútmi zameranými na ochranu práv vyplývajúcich pre spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy. Dojednaná rozhodcovská doložka v článku XV. Všeobecných poistných podmienok spôsobovala nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu, keďže ho nútila k rozhodcovskému konaniu, pričom rozhodcovský súd mohol vybrať len žalovaný bez možnosti žalobcu podieľať sa na jeho kreovaní. Ani samotné podmienky rozhodcovského konania v zmysle rokovacieho poriadku rozhodcovského súdu

určeného žalovaným nespĺňajú podmienky ústavnosti. Rozhodcovské konanie v rámci predmetného spotrebiteľského sporu nezaručuje porovnateľné procesné práva so súdnym konaním a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach vo vzťahu dodávateľ a spotrebiteľ v neprospech spotrebiteľa ako slabšej procesnej strany.

Na základe uvedeného súd prvého stupňa rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C 579/2012 zo dňa 19.01.2012 zrušil s tým, že o návrhu žalobcu v zmysle ust. § 40 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z. z. o odklade jeho vykonateľnosti rozhodol ešte uznesením zo dňa 17.07.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť 29.08.2013.

Vo vzťahu k návrhu žalovaného na prerušenie konania súd prvého stupňa konštatoval, že nevidel dôvod na prerušenie predmetného konania do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o rozhodnutí Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 6Cdo1/2012, ktoré sa malo zaoberať neplatnosťou rozhodcovskej doložky vo vzťahu k žalovanému s poukazom, že v obdobnej veci už Ústavný súd SR nálehom zo dňa 10.07.2013 pod sp. zn. II. ÚS49/2012 konštatoval porušenie jeho základného práva na spravodlivý proces uznesením Najvyššieho súdu SR 2Cdo5/2012. Právny dôvod na prerušenie predmetného konania do rozhodnutia Ústavného súdu SR o uznesení Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 6Cdo1/2012 vzhľadom na závery nálezu Ústavného súdu SR o obdobnom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR nevidel s poukazom na skutočnosť, že v predmetnom náleze Ústavný súd Slovenskej republiky iba konštatoval, že bolo porušené právo žalovaného na spravodlivý proces v rozpore s čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ktorý zaručuje právo na kontradiktórne konanie, rovnosť zbraní.

Na základe uvedeného preto súd nevidel dôvod na prerušenie predmetného konania do rozhodnutia Ústavného súdu SR o rozhodnutí Najvyššieho súdu 6Cdo1/2012, v ktorom opätovne namieta iba porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie postupom Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 6Co1/2012, ktorým okrem iného súd vo svojom rozhodnutí ani neargumentuje.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa právne podľa ust. § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, pričom konštatoval, že úspešnému žalobcovi bola priznaná náhrada trov konania pozostávajúca z trov právneho zastúpenia celkom vo výške 244,37 eur.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. V odvolaní uviedol, že súd prvého stupňa odňal žalovanému možnosť konať pred súdom z dôvodu neobjasnenia objektívneho skutkového stavu veci, z dôvodu nevykonania všetkých označených dôkazov a následným nesprávnym právnym posúdením veci a nesprávnou aplikáciou zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Konanie o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy je potrebné odlišiť od konania o zrušení rozhodcovského rozsudku, ktoré nie je možné považovať za spotrebiteľský spor, pretože rozhodcovský rozsudok nie je zmluvou. napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, lebo z neho nie je zrejmé, aké dôkazy vykonal súd a aké nevykonal a pre aké dôvody tak učinil. Nie je zrejmé, či si súd prvého stupňa pred rozhodnutím vyžiadal rozhodcovský spis ako listinný dôkaz tak, ako to žalovaný navrhol vo svojom vyjadrení zo 17.04.2013. Rozhodcovský rozsudok bol vydaný v skrátenej forme a v prípade využitia odporu ako opravného prostriedku by mal žalobca účinný prostriedok na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Poistnú zmluvu navrhol uzavrieť tretí subjekt nezávislý od žalovaného, a to výhradný finančný agent U. V.. takýto sprostredkovateľ má pri výkone živnostenskej činnosti plniť zákonnú povinnosť, a to vyhotoviť záznam o požiadavkách a potrebách klienta k poistnej zmluve, ktorý obsahuje aj upozornenie na existujúcu rozhodcovskú doložku, ktorú žalobca mohol, ale nemusel podpísať. Súd aj bez návrhu mal vykonať procesný úkon potrebný pre objektivizáciu tvrdenia žalobcu a posúdenia, či rozhodcovská doložka bola alebo nebola individuálne dojednaná, a to výsluchom sprostredkovateľa poistenia. Námietka premlčania vznesená žalobcom je nedôvodná. Žalobca nebol nútený uzavrieť poistnú zmluvu so žalovaným vzhľadom na 26 poisťovní, ktoré v danej dobe poskytovalo poistenie. Žalobca svojim podpisom potvrdil prevzatie jedného kusa všeobecných poistných podmienok a po platnom uzavretí poistnej zmluvy nastala fáza dojednávania Osobitných zmluvných dojednaní, ktorých obsahom bola rozhodcovská doložka. Samotný názov Osobitné zmluvné dojednania nepochybne vyjadruje, že sa nejedná o súčasť VPP. Žalobca nemohol konať v omyle, že znova podpisuje poistnú zmluvu alebo prevzatie VPP.

Žalovaný poukázal na nálezy Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. I. ÚS 402/2008, vo veci sp. zn. II. ÚS 499/2012, vo veci sp. zn. II. ÚS 382/2012, na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 18CoE/132/2013 a ďalej namietal, že Smernica 93/13/EHS nemá horizontálny účinok.

Vo vzťahu k zamietnutiu návrhu žalovaného na prerušenie konania žalovaný namietal, že v konaní pred Ústavným súdom SR sa zjavne rieši otázka, ktorá môže mať význam pre toto súdne konanie.

Podľa žalovaného nie je správny právny záver prvostupňového súdu, ktorý ani ako predbežnú otázku neposudzoval hlavný právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným a nijako sa nevenoval jeho zániku už v druhom roku po uzavretí poisťnej zmluvy, ktorá mala trvať 15 rokov od 30.09.2007 do 30.09.2022. Súd prvého stupňa riadne svoje rozhodnutie neodôvodnil, keď sa nevysporiadal so všetkými namietanými tvrdeniami žalovaného. Napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný a arbitrárny. Žalovaný zotrváva na svojej žalobe voči žalobcovi podanej listom zo dňa 02.01.2012 rozhodcovskému súdu a žiada, aby súd o merite veci konal až do právoplatného skončenia veci. Podľa ust. § 43 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní pokiaľ súd rozhodne o zrušení rozhodcovského rozsudku pre niektorý z dôvodov uvedených v ust. § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo vo vzájomnej žalobe. Súd prvého stupňa opomenul uviesť vo výrokovej časti samostatný výrok o pokračovaní v ďalšom konaní. Záver prvostupňového súdu o tom, že rozhodcovská doložka nie je platná ani individuálne dojednaná, je nesprávny.

Na základe uvedeného žalovaný žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a prizná žalovanému náhradu trov konania.

K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Vo vyjadrení uviedol, že neuznáva právomoc rozhodcovského súdu a nesúhlasil ani nesúhlasí s tým, aby vec prejednal rozhodcovský súd. Ustanovenie čl. XV. VOP nikdy neuzavrel, je neprijateľnou podmienkou. Je slabším článkom tohto právneho vzťahu a ako spotrebiteľ nemal (nedostal) možnosť na výber akúsi alternatívu v prípade vzniku sporu. Navyše v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ a vnútroštátnej judikatúry by muselo ísť o tzv. alternatívnu doložku. Ak žalovaný v odvolaní namietal, že žalobca mal využiť „odpor“ ako opravný prostriedok proti rozhodcovskému rozsudku, žalobcovi nie je zrejmé, na základe čoho si žalovaný takýto právny inštitút vymyslel. a prečo by bol žalobca nútený takýto právny inštitút žalovaného využiť. Súd prvého stupňa správne konštatoval, že rozhodcovská doložka znemožňuje spotrebiteľovi voľbu pri riešení sporov a núti ho podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Tým ubera spotrebiteľovi možnosť brániť si svoje práva pred všeobecným súdom. Rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pokiaľ ide o hodnotenie dôkazov, žalovaný viackrát navrhol ako svedka vypočuť pani V. opomenúc objektívnu okolnosť, že táto zomrela. Aj v prípade, že poisťnú zmluvu navrhol uzavrieť tretí subjekt nezávislý od žalovaného, a to výhradný finančný agent, žalovaný si pravdepodobne zabudol uvedomiť, že výhradný finančný agent je zástupcom žalovaného. hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa bolo v zmysle zákona objektívne a súd prvého stupňa predložené dôkazy zhodnotil jednotlivo ako aj v ich vzájomných súvislostiach. Dôkladne sa zaoberal aj rozhodnutiami, na ktoré v odvolaní poukázal žalovaný. Správne tiež rozhodol, pokiaľ zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania.

Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a priznal žalobcovi trovy odvolacieho konania celkom vo výške 167,74 eur.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich mu z ustanovenia § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p. vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 26.08.2014 a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, pričom ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní

a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka).

Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“), to neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka).

V rozhodcovskom konaní možno rozhodovať len spory, ktoré účastníci konania pred súdom môžu skončiť súdnym zmiernom (§ 1 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní).

Účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak

- a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3),
- b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,
- c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy,
- d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namieta,
- e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené,
- f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť,
- g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17),
- h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona, 14) alebo
- i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený,
- j) pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa (§ 40 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní).

Ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť (§ 40 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní).

Ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe (§ 43 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní).

Odvolačný súd konštatuje, že súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správnych skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Odvolací súd sa plne stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, ako aj s dôvodmi tam uvedenými.

K odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd na doplnenie uvádza:

Účastníci konania uzavreli dňa 20.09.2007 poisťovnú zmluvu č. 4049690477, predmetom ktorej bolo životné poistenie s obsahom špecifikovaným v predmetnej zmluve.

Pri podpise zmluvy žalobca podpísal vyhlásenie, že bol oboznámený so Všeobecnými poisťnými podmienkami pre životné poistenie Prvej československej poisťovne Rapid, a.s., ktoré sú súčasťou tejto poisťnej zmluvy. Súčasťou Všeobecných poisťných podmienok sú aj osobitné dojednania č. 01/2007 k predmetnej zmluve. Podľa týchto osobitných zmluvných dojednaní žalobca so žalovaným, okrem iného, vyjadrili svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobiť sa rozhodcovskému konaniu s tým, že toto ustanovenie chápu ako rozhodcovskú doložku.

Osobitné zmluvné dojednania k obom poisťnej zmluve žalobca podpísal v deň podpisu poisťnej zmluvy. V deň uzatvorenia poisťnej zmluvy bol spísaný aj záznam o požiadavkách a potrebách klienta k poisťným zmluvám. Záznam podpísal žalobca a sprostredkovateľ poistenia.

V záhlaví záznamov okrem iného je uvedené, že v prípade vzniku sporov vyplývajúcich zo sprostredkovania poistenia je možné na ich mimosúdne vyrovnanie využiť inštitút rozhodcovského konania v zmysle zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a všeobecných poisťných podmienkach platných od 01.01.2007.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd konštatuje správny záver prvostupňového súdu, že zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je spotrebiteľskou zmluvou, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

V predmetnej veci je rozhodcovská zmluva predformulovaná na tlačive žalovaného, pričom podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia.

Spotrebiteľ, ak si želá niečo z určitých dôvodov, minimálne sa predpokladá, že vie, prečo chce niečo individuálne vyjednať. Skutočnosť, že rozhodcovská zmluva je formulovaná v rámci štandardnej formulárovej zmluvy, neodôvodňuje záver, že žalovaný preukázal osobitné vyjednanie.

Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 M Cdo 9/2012.)

Žalovaný si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad.

K odvolacej námietke žalovaného, že súd prvého stupňa neposudzoval komplexne znenie čl. XV. VPP po predchádzajúcom posúdení osobitných zmluvných dojednaní č. 01/2007, pretože práve tieto obsahujú hmotnoprávnu dohodu o uzavretí rozhodcovskej doložky, odvolací súd konštatuje, že súd nemal najmenší dôvod na to, aby vylúčil režim súdnej kontroly neprijateľných podmienok len kvôli nadpisu, ktorý ani nekorešponduje s presným označením inštitútu „individuálne dojednaného zmluvného ustanovenia“.

K odvolacej námietke žalovaného, že zo znenia rozhodcovskej doložky vyplýva, že bola predtým vysvetlená žalobcovi tretím nezávislým subjektom a bola jednoznačne individuálne dojednaná odvolací súd uvádza, že žalovaný v priebehu konania pred prvostupňovým a ani odvolacím súdom uvedené tvrdenie nepreukázal. Za individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky nemožno považovať podpísanie osobitných zmluvných dojednaní vo formulárovej zmluve.

Zákon charakterizuje spotrebiteľskú zmluvu tak, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania túto charakteristiku spĺňa. Všeobecné poisťné podmienky, ktoré boli pripravené vopred pre veľký počet spotrebiteľov sú súčasťou zmluvy a tieto žalobca ovplyvniť nemohol. Zo znenia rozhodcovskej doložky, obsiahnutej v časti XV. Všeobecných poisťných podmienok vyplýva, že všetky spory sa mali riešiť výlučne v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom.

Takáto rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, lebo je obsiahnutá v štandardnej formulárovej zmluve, resp. vo VPP inkorporovaných do takejto zmluvy a nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná, pričom vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Pokiaľ ide o ustanovenie zmluvy Osobitné zmluvné dojednanie č. 01/2007, odvolací súd konštatuje, že vyššie uvedené platí aj pre predmetné ustanovenie zmluvy, pretože v tomto ustanovení je opätovne obsiahnutá povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu tak, ako je to uvedené vo Všeobecných poisťných podmienkach.

Zo znenia VPP aj ustanovenia zmluvy Osobitné zmluvné dojednanie č. 01/2007 nevyplýva nič iné, len povinnosť žalobcu podrobiť sa rozhodcovskému konaniu.

Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovaného, že do poisťného vzťahu so žalobcom vstupoval ako s informovaným spotrebiteľom, o čom predkladá ako dôkaz Záznam o požiadavkách a potrebách klienta k poisťnej zmluve z 20.09.2007, odvolací súd konštatuje, že v predmetnej listine je iba zmienka o možnosti využitia inštitútu rozhodcovského konania bez toho, aby v nej boli náležite objasnené rozdiely medzi konaním pred rozhodcovským súdom a všeobecným súdom.

K odvolacej námietke žalovaného, že súd prvého stupňa nevykonal ním navrhovaný dôkaz uvedený žalovaným, a to výsluch sprostredkovateľa poistenia U. V., odvolací súd konštatuje, že vychádzajúc z ustanovenia § 212 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku by odvolací súd na túto námietku odvolateľa prihliadal len v prípade, ak by išlo o vadu konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. K takejto situácii však nedošlo a zároveň odvolací súd poukazuje na skutočnosť vyplývajúcu zo spisu, že sprostredkovateľka poistenia zomrela, a preto nebolo možné ju vypočuť.

Z listinných dôkazov predložených účastníkmi konania nepochybne vyplýva záver, že rozhodcovská doložka, od ktorej Arbitrážny súd Košice odvodzoval svoju právomoc rozhodovať vo veci, nebola žalobcom a žalovaným individuálne dojednaná. Žalovaný v prvostupňovom a ani v odvolacom konaní neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k svojmu tvrdeniu, že žalobca bol riadne poučený o dôsledkoch „uzavretia“ rozhodcovskej doložky, čo vyplýva aj z vyjadrenia žalobcu prezentovaného v konaní pred súdom prvého stupňa a tiež v odvolacom konaní.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie súdu prvého stupňa, v ktorom žalobnému návrhu žalobcu o zrušenie rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice vo veci sp. zn. 2C/579/2012 z 19.01.2012 vyhovel, je správne.

Nedôvodnou je aj odvolacia námietka týkajúca sa potreby rozhodnúť o pokračovaní v ďalšom konaní a to výrokom rozsudku. V zmysle § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo vo vzájomnej žalobe. Preto ak bola úspešne popretá platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa § 40 ods. 1 písm. c) citovaného zákona, v konaní je treba pokračovať bez toho, aby o tom bolo potrebné rozhodovať samostatným výrokom.

Vo vzťahu k návrhu žalovaného na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, a to do ukončenia konania na Ústavnom súde SR vo veci sp. zn. II. ÚS/382/2012 z dôvodu, že na Ústavnom súde SR sa bude prejednávať dôležitá právna otázka súvisiaca s týmto sporom, odvolací súd konštatuje:

Pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet (§ 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku).

Z citovaného ustanovenia vyplýva možnosť, nie povinnosť súdu prerušiť konanie za podmienok tam uvedených. Podstatným pre rozhodovanie súdu o tom, či návrhu na prerušenie konania vyhovie, alebo ho preruší, ak dal na takéto konanie podnet, je okolnosť, či v inom prebiehajúcom spore môže byť vyriešená otázka, ktorá má vplyv pre rozhodnutie súdu.

Hoci sa vo veci Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 382/2013 rieši obdobná vec ako vo veci Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2013, z nálezu Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. II. ÚS 499/2013 zo dňa 10.07.2013 nevyplýva, aby v tomto náleze Ústavný súd SR vyslovil stanovisko k platnosti alebo neplatnosti rozhodcovskej doložky. Ústavný súd v predmetnom rozhodnutí konštatoval porušenie práv žalovaného, pretože súdy vykonali určitý rozhodujúci dôkaz bez toho, aby dali žalovanému akúkoľvek možnosť sa k nemu vyjadriť.

Preto súd prvého stupňa správne rozhodol, pokiaľ návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol.

Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že žalovaný v odvolaní neuviedol žiadny taký relevantný dôvod, ktorý by bol spôsobilý privodiť zrušenie napadnutého rozsudku.

Preto rozsudok v súlade s ustanovením § 219 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správny potvrdil.

Uznesením č. k. 29C/107/2013-187 z 19.12.2013 uložil súd prvého stupňa žalovanému povinnosť zaplatiť v lehote 10 dní od právoplatnosti uznesenia súdny poplatok za odvolanie vo výške 331,50 eur.

Rozhodnutie o povinnosti zaplatiť súdny poplatok právne odôvodnil podľa položky č. 3 písm. c) Sadzobníka súdnych poplatkov s poučením, že ak sa poplatok v určenej lehote nezaplatí, bude ho súd vymáhať.

Proti tomuto uzneseniu podal prostredníctvom e-mailu dňa 14.02.2014 odvolanie žalovaný. Žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa dôvodiac, že súdny poplatok za odvolanie bol vyrubený podľa nesprávnej položky Sadzobníka súdnych poplatkov.

Podanie doručené súdu prvého stupňa prostredníctvom emailu doplnil žalovaný dňa 18.02.2014, kedy ho doručil súdu prvého stupňa.

Podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, doplniť netreba. Podanie urobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu. Na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliada (§ 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Zo spisu vyplýva, že napadnuté uznesenie bolo právnomu zástupcovi žalovanému doručené dňa 30.01.2014.

Právny zástupca žalovaného doručil odvolanie súdu prvého stupňa prostredníctvom emailu dňa 14.02.2014.

Z citovaného ustanovenia § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že podanie urobené prostredníctvom elektronických prostriedkov je potrebné doplniť do 3 dní. Zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že lehota na doplnenie podania je zachovaná, ak je doplnenie podané doručené súdu najneskôr na tretí deň.

V danom prípade bolo odvolanie podané emailom doručené dňa 14.02.2014, preto žalovaný bol povinný doplniť odvolanie tak, aby bolo súdu prvého stupňa doručené najneskôr dňa 17.02.2014, kedy uplynul tretí deň zákonom stanovenej lehoty na doplnenie podania.

Keďže doplnené písomné podanie - odvolanie - bolo súdu prvého stupňa doručené až dňa 18.02.2014, odvolací súd odvolanie žalovaného ako neskoro podané v súlade s ust. § 218 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku odmietol ako oneskorene podané.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 224 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. V odvolacom konaní neúspešný žalovaný nemá právo na náhradu

trov odvolacieho konania. Úspešnému žalobcovi, ktorý si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania, vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré mu odvolací súd priznal celkom vo výške 83,87 eur, pozostávajúcich z odmeny za 1 úkon právnej pomoci - vyjadrenie k odvolaniu pri 1/13-ine výpočtového základu za rok 2014 vo výške 61,85 eur, + režijného paušálu vo výške 8,04 eur a z 20 % DPH vo výške 13,98 eur, celkom vo výške 83,87 eur, ktoré uložil zaplatiť žalovanému na účet právneho zástupcu žalobcu v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.